

Firmy trestáme už pět let aneb Právní život

Minulý týden proběhla ve Vlasteneckém sále pražského Karolina konference nazvaná „Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob – pět let poté“. Kapacity trestního práva se na ní zamýšlely nad stále ještě novým a pro české právo nezvyklým právním předpisem, podle něhož se postupuje od začátku roku 2012. Například profesor Jiří Jelínek, vedoucí katedry trestního práva pražské právnické fakulty, silně zkritizoval poslední novelu tohoto zákona. Jeho kolega z katedry doktor Lukáš Bohuslav zase popsal, jak soudy aktuálně vnímají compliance programy.

V těch je totiž v současnosti jádro celého problému. Zejména právě díky těmto dokumentům a v nich stanovených postupech se totiž mohou firmy a další odpovědné právnické osoby slovy zákona zprostit odpovědnosti. Takováto textace je ale podle profesora Jelínka problematická, protože naznačuje objektivní odpovědnost, ta je ale ve skutečnosti subjektivní. Podle Jiřího Jelínka by tak v textu zákona mělo být uvedeno namísto „zproští“ slovo „vyviní“.

Stejně tak je podle něj problematický neurčitý právní pojem, obsažený rovněž v novém znění § 8 odst. 5 zákona, „veškeré úsilí“, které měla právnická osoba vynaložit jako podmínku zproštění se trestní odpovědnosti. Nabízí totiž podle něj dvě interpretace: jednak existuje-li ve firmě compliance program, je všechno v pořádku a jednak, že takového stavu nelze nikdy dosáhnout, protože i dokonalý compliance program nemusí být v praxi dodržován. Podle profesora Jelínka tak nemůže žádný compliance program právnickou osobu vyvinít.

Odborný asistent z pražské katedry trestního práva Lukáš Bohuslav pak rozebral nedávný nepravomocný rozsudek v kauze Agrotec. Tam soud přistoupil spíše k formalistickému pojetí a jednoduše řečeno mu k zastavení trestního stíhání stačilo, že compliance program ve firmě existoval. Podle Bohuslava dojde na základě tohoto případu ke krystalizaci toho, co mají compliance programy obsahovat, samozřejmě ale až se tato kauza objeví u vyšších soudních instancí.

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob je na české prostředí nezvykle stručný a ukazuje se, že je to minimálně v prvních letech jeho existence docela problém. Klíčové je to právě u compliance programů a naprosté obecnosti informací, které o nich v právním předpisu najdeme. Jde vlastně spíše jen o náznaky. Ale problémy jsou i na jiných místech předpisu. Na některé z nich ukázal bývalý náměstek nejvyššího státního zástupce Stanislav Mečl, který nyní pracuje pro kancelář Kinstellar a na konferenci mluvil o uveřejnění rozsudku jako zvláštním případu sankce. Co když předmětné periodikum uveřejnění rozsudku odmítne? Nebo co když rozsudek bude moc rozsáhlý a jeho publikace vyjde na příliš mnoho peněz? Ani to totiž zákon neřeší. Nejspíš by tak byl vhodné jej opět otevřít, s judikaturou to totiž není v tomto případě nijak žhavé.

Mgr. Jan Januš

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis – dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu – aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)
- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)